

Wymagania do działu VII. Pierwsza wojna światowa

1. Przyczyny wybuchu I wojny światowej	• podaje lata wydarzeń: 1882 r. – powstanie trójprzymierza, 1904 r. – wybuch wojny japońsko-rosyjskiej, 1907 r. – powstanie trójporozumienia • poprawnie posługuje się terminami: panslawizm, trójprzymierze, państwa centralne, <i>entente cordiale</i>, ententa, trójporozumienie, kocioł bałkański • wymienia główne przyczyny narastania konfliktów pomiędzy mocarstwami europejskimi na przełomie XIX i XX w. oraz lokalizuje je na mapie	• charakteryzuje politykę głównych mocarstw światowych przed wybuchem I wojny światowej • ocenia znaczenie wyścigu zbrojeń dla wybuchu konfliktu światowego • opisuje przyczyny, przebieg i skutki wojny japońsko-rosyjskiej i wojen bałkańskich
2. Wielka wojna	• podaje daty wydarzeń: 28 czerwca 1914 r. – zamach w Sarajewie, 1916 r. – bitwa pod Verdun, 11 listopada 1918 r. – kapitulacja Niemiec • poprawnie posługuje się terminami: wojna pozycyjna, gazy bojowe • charakteryzuje specyfikę działań wojennych ze szczególnym uwzględnieniem nowych środków technicznych • omawia najważniejsze bitwy lądowe stoczone podczas I wojny światowej • wymienia państwa walczące w wielkiej wojnie po stronie państw centralnych i po stronie ententy	• charakteryzuje zmiany w umundurowaniu wojska w I wojnie światowej • porównuje działania na froncie zachodnim z walkami na froncie wschodnim • wymienia znaczenie użycia nowych środków technicznych w walkach w czasie I wojny światowej • wskazuje na mapie linię frontu na wschodzie i zachodzie pod koniec 1914 r. oraz w momencie zawieszenia broni
3. Zakończenie I wojny światowej	• podaje daty wydarzeń: 11 listopada 1918 r. – zakończenie I wojny światowej, 28 czerwca 1919 r. – podpisanie traktatu wersalskiego • omawia znaczenie zawieszenia broni na froncie wschodnim, spowodowanego rewolucją w Rosji • przedstawia rolę tzw. traktatu brzeskiego dla przebiegu I wojny światowej • wymienia skutki I wojny światowej	• charakteryzuje walki na Bałkanach w I wojnie światowej • wskazuje na mapie kolonie niemieckie opanowane przez wojska ententy w 1914 r. • wymienia najważniejsze bitwy morskie stoczone podczas I wojny światowej • przedstawia postanowienia traktatu wersalskiego w sprawie Niemiec
4. Rewolucje w Rosji	• podaje daty wydarzeń: 15 marca 1917 r. – abdykacja cara Mikołaja II, listopad 1917 r. – przewrót bolszewicki, 1922 r. – utworzenie ZSRR • poprawnie posługuje się terminami: dwuwładza, bolszewicy, tezy kwietniowe • przedstawia rolę postaci: Mikołaja II, Włodzimierza Lenina • wyjaśnia polityczne i społeczno-gospodarcze przyczyny wybuchu rewolucji w Rosji w 1917 r. • omawia okoliczności przejścia przez bolszewików władzy w Rosji • opisuje bezpośrednie następstwa rewolucji lutowej i październikowej dla Rosji oraz Europy • charakteryzuje reakcję Europy na wydarzenia w Rosji	• podaje daty wydarzeń: styczeń 1918 – rozwiązanie Zgromadzenia Konstytucyjnego w Rosji, lipiec 1918 – utworzenie RFSSR • poprawnie posługuje się terminami: eserowcy, mienszewicy, kadeci, Armia Czerwona, Biali • przedstawia rolę postaci: Aleksandra Kiereńskiego, Iwa Trockiego, Feliksa Dzierżyńskiego • charakteryzuje działalność Rządu Tymczasowego, kierowanego przez Aleksandra Kiereńskiego • wyjaśnia rolę Niemiec we wzmocnieniu ugrupowania bolszewików w Rosji • omawia losy rodziny carskiej po przewrocie bolszewickim
5. Polacy w walce o niepodległość	• podaje lata wydarzeń: 1908 r. – powołanie Związku Walki Czynnej, 1914 r. – utworzenie Legionów Polskich, 1917 r. – powstanie Błękitnej Armii we Francji • przedstawia dokonania postaci: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego • poprawnie posługuje się terminami: orientacja prorosyjska, orientacja proaustriacka, Kompania Kadrowa, kryzys przysięgowy • charakteryzuje stosunek państw zaborczych do sprawy utworzenia armii polskiej • opisuje poglądy zwolenników różnych polskich orientacji politycznych • ocenia wysiłek zbrojny Polaków	• wskazuje na mapie rejony walk Legionów Polskich • przedstawia dokonania postaci: Józefa Hallera, Józefa Dowbora-Muśnickiego • wyjaśnia znaczenie uznania przez Francję i Wielką Brytanię Komitetu Narodowego Polskiego za reprezentację narodu polskiego • omawia cele i działalność Związku Walki Czynnej, Związku Strzeleckiego, Towarzystwa „Strzelec”, Polskich Drużyn Strzeleckich, Drużyn Podhalańskich, Drużyn Bartoszewych, Naczelnego Komitetu Narodowego, Polskiej Organizacji Wojskowej
6. Sprawa polska w czasie I wojny światowej	• podaje daty wydarzeń: 5 listopada 1916 r. – manifest dwóch cesarzy, 8 stycznia 1918 r. – orędzie prezydenta Thomasa Woodrowa Wilsona, 28 czerwca 1919 r. – traktat wersalski • poprawnie posługuje się terminami: Tymczasowa Rada Stanu, Rada Regencyjna, Akt 5 listopada • przedstawia dokonania postaci: Ignacego Paderewskiego, Romana Dmowskiego, Józefa Piłsudskiego • charakteryzuje stosunek państw zaborczych do sprawy polskiej	• przedstawia stosunek państw ententy do sprawy polskiej • wyjaśnia międzynarodowe uwarunkowania sprawy polskiej • wskazuje na przełomowe znaczenie dla sprawy polskiej orędzia prezydenta USA Thomasa Woodrowa Wilsona • wymienia postanowienia traktatu wersalskiego w sprawie polskiej